

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/177/2022
Identifikačné číslo spisu:	7209211983
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7209211983.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: M. F., nar. W., bytom v E., zastúpený JUDr. Vladimírom Kotosom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Masarykova 12, proti žalovaným: 1/ P. N., nar. W., bytom v E., 2/ T. N., rod. S., nar. W., bytom v E., zastúpená JUDr. Ľubou Berezňaninovou, PhD., advokátkou, so sídlom v Prešove, Hlavná 45, o zaplatenie zľavy z kúpnej ceny, pôvodne vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 29C/111/2009 (teraz na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-29C/111/2009), o dovolaniach žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9. septembra 2021 sp. zn. 3Co/65/2021 a proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 9. septembra 2021 sp. zn. 3Co/121/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 9. septembra 2021 sp. zn. 3Co/65/2021 a rozsudok Okresného súdu Košice II z 29. júla 2020 č. k. 29C/111/2009-1090 vo vzťahu k žalovanej 2/ z r u š u j e a v e c v r a c i a M e s t s k é m u s ú d u K o š i c e n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Dovolenie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 9. septembra 2021 sp. zn. 3Co/121/2021 z a m i e t a .

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 29. júla 2020 č. k. 29C/111/2009-1090 v spojení s opravným uznesením z 31. augusta 2020 č. k. 29C/111/2009-1139 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 33.193,92 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 26. 07. 2006 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Zároveň rozhodol, že žalobca má voči žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania v plnej výške, o ktorej rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a súčasne priznal Technickej univerzite v Košiciach, Stavebnej fakulte, voči žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu znalečného v plnej výške, o ktorej tiež rozhodne po právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd ustálil, že vady rodinného domu tak, ako boli právnym predchodcom žalobcu zistené a vytknuté žalovaným 1/ a 2/ a následne potvrdené svedkami a znalcami a odborne potvrdené Technickou univerzitou v Košiciach ako znaleckým ústavom, a to v znaleckom posudku č.

36 sú skrytými vadami, ktoré mala nehnuteľnosť už v čase predaja, t. j. vo februári 2006, a preto za tieto vady zodpovedajú žalovaní 1/ a 2/ ako predávajúci. Súd tieto nároky žalobcu z väd posúdil podľa ustanovenia § 597 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“), keďže žalovaní 1/ a 2/ kupujúceho na tieto vady neupozornili. Zodpovednosť predávajúcich za vady podľa ustanovenia § 597 OZ je objektívna, t. j. bez ohľadu na to, či o vadách vedeli alebo nie. Žalobca požadoval zľavu z ceny vo výške 33.193,92 eur, t. j. 1.000.000 Sk, pričom súd konštatoval, že oprávnenosť zľavy z ceny tak, ako ju požaduje žalobca je dôvodná a potvrdená aj znaleckými posudkami. Pri určení výšky zľavy prihliadol na povahu a rozsah väd, cenu predmetu kúpy, t. j. kúpnu cenu rodinného domu, na rozsah zníženia jeho funkčnosti a estetickej hodnoty, ako aj na cenu nevyhnutných opráv. Právny predchodca žalobcu Z. F. listami z 13. 07. 2006, ktoré adresoval spoločne žalovaným 1/ a 2/ vytkol vady a uplatnil zľavu z kúpnej ceny a druhým listom vytkol vady a odstúpil od kúpnej zmluvy v dôsledku väd nehnuteľnosti, ktoré v predmetných listoch popísal. Žalovaní 1/ a 2/ vo svojich výpovediach uviedli, že rodinný dom v čase predaja nemal žiadne vady a bol suchý, preto s požiadavkou na zľavu z ceny v dôsledku väd nehnuteľnosti nesúhlasili, pričom uplatnenie väd osobne žalobcom potvrdil žalovaný 1/, ktorý s ním jednal aj v mene žalovanej 2/. Žalovaná 2/ vo svojej výpovedi potvrdila, že cca trištvrte roka po odpredaji rodinného domu sa ozval p. U. s tým, že nehnuteľnosť má vady a mala vedomosť, že vytýkal mokrú v pivnici na stene, pričom boli to pozrieť. Uviedla, že rodinný dom pred odpredajom vlastnili 3 roky a za ten čas nemala vedomosť o tom, že by nehnuteľnosť mala nejaké vady, t. j. že by sa vyskytla voda v pivnici, že by boli navlhnuté obvodové múry a pod.

2. Súd prvej inštancie uznesením z 24. júna 2021 č. k. 29C/111/2009-1301 zamietol návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, obsahom ktorého malo byť zriadenie záložného práva k bytu vo vlastníctve žalovanej 2/ a žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov spojených s konaním o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia nepriznal. Podľa súdu prvej inštancie žalobca dostatočne neosvedčil významné predpoklady, ktorých naplnenie by odôvodňovalo zriadenie záložného práva k nehnuteľnosti žalovanej 2/ - primeranosť navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia na zabezpečenie svojej pohľadávky a neosvedčil ani len približnú hodnotu nehnuteľnosti, ku ktorej navrhol zriadiť záložné právo. Navyše z predložených listinných dôkazov nebolo možné dôvodne sa domnievať, že žalovaná 2/ skutočne vykonáva úkony smerujúce k zbaveniu sa majetku.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 9. septembra 2021 sp. zn. 3Co/65/2021, rozsudok okresného súdu z 29. júla 2020 č. k. 29C/111/2009-1090 v znení opravného uznesenia potvrdil a priznal žalobcovi proti neúspešným žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

3.1. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody uplatnené žalovanými a rovnako ani odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. a), b), c) CSP (na ktoré odvolací súd vždy prihliada aj keď neboli v odvolaní uplatnené) nie sú dané, pretože odvolací súd pri preskúmaní rozhodnutia súdu a konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok uvedené v týchto ustanoveniach (t. j. ani procesné vady, v dôsledku ktorých by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces ani iné vady konania, ani iné vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci). Odvolací súd sa stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukázal a na zdôraznenie správnosti doplnil, že súd prvej inštancie na podklade rozsiahleho dokazovania dospel k správnenému záveru, že právnenému predchodcovi žalobcu vznikol nárok na zaplatenie sumy 33.193,92 eur s prísl. ako zľavy z kúpnej ceny nehnuteľnosti, s prihliadnutím na povahu a rozsah preukázaných väd predmetu kúpy a tento nárok v dôsledku zmluvy uzavretej 14. 03. 2012 prešiel na aktuálneho žalobcu a na tomto rezultáte nič nemôžu zmeniť ani odvolacie námietky žalovaných.

3.2. Osobitne sa zaoberal námietkami žalovanej 2/, ktorá predovšetkým namietala, že v žalobe nebola riadne označená dátumom narodenia a bydliskom. Je pravdou, že v žalobe z 15. 06. 2009 pôvodný žalobca u žalovanej uviedol nesprávny dátum narodenia (XX. XX. XXXX namiesto XX. XX. XXXX) a

za jej bydlisko označil D.. Bolo však potrebné vziať do úvahy, že v kúpnej zmluve z 15. 02. 2006 žalovaní ako predávajúci vystupovali v pozícii manželov, bývajúcich na D. a takto žalovaní - ako vlastníci boli zapísaní pôvodne aj na LV č. XXX v kat. úz. Z. (viď výpis z listu vlastníctva na č. 1. 7 súdneho spisu). Súd prvej inštancie aj preto najskôr zásielky doručoval žalovanej T. N. na adresu D., odkiaľ sa tieto vracali ako neprevzaté, keďže aj ďalšia manželka žalovaného 1/ sa tiež volala T. N. a bývala s ním na tejto adrese. Na tieto skutočnosti žalovaný 1/ upozornil súd prvej inštancie už v podaní z 02. 03. 2010 (viď podanie na č. 1. 29 spisu), na čo predchodca žalobcu reagoval upresnením dátumu narodenia žalovanej dňa 15. 03. 2010. Počnúc predvolaním na pojednávanie konané 09. 09. 2010 už súd prvej inštancie správne komunikoval so žalovanou 2/, nemajúc pochybnosti o jej identite, dátume narodenia, aj bydlisku. Žalovaná ospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní 07. 10. 2010 a 13. 01. 2011 sa osobne zúčastnila pojednávania, keď deň predtým splnomocnila svojím zastupovaním advokátku, zastupujúcu od 06. 10. 2010 aj žalovaného 1/. Aj keď žalovaná 2/ v žalobe pôvodne nebola označená bez chýb a spočiatku jej zásielky súdom prvej inštancie neboli riadne doručované, berúc do úvahy okolnosti danej konkrétnej veci, dĺžku trvania sporu i čas, odkedy žalovaná 2/ mohla uplatňovať v konaní všetky práva jej patriace, by zrušenie preskúmaného rozsudku iba pre túto (neskôr napravenú chybu) bolo v rozpore s princípom spravodlivosti aj hospodárnosti konania. Žalovaná 2/ počas dlhotrvajúceho konania pred prvoinštančným súdom realizovala všetky oprávnenia vyplývajúce jej z procesného predpisu a zvoleným procesným postupom jej nebolo znemožnené uskutočňovať jej procesné práva až v takej miere, aby došlo u nej k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.3. Žalovaná 2/ ďalej namietala, že voči nej právny predchodca žalobcu neuplatnil žiadne vady a neuplatnil voči nej ani nároky z väd. Súd prvej inštancie však správne ustálil, že právny predchodca žalobcu potom, ako vady zistil, tieto žalovaným vytkol. Ako vyplýva z kúpnej zmluvy z 15. 02. 2006, žalovaní v nej vystupovali ako manželia. Takto im právny predchodca žalobcu doručoval i podanie označené ako „Výtknutie väd a uplatnenie zľavy z kúpnej ceny z kúpnej zmluvy z 15. 02. 2006 podľa § 597 ods. 1 Občianskeho zákonníka.“ Zásielka bola adresovaná obom žalovaným na adresu v E.. Odvolací súd uviedol, že v súdnej praxi je judikované, že ak na strane kupujúcich ide o spoluvlastníkov, je pre zachovanie práv zo zodpovednosti za vady postačujúce uplatnenie väd len niektorým zo spoluvlastníkov, pretože z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne. V danej veci žalovaní - spoluvlastníci vystupovali ako predávajúci a právny predchodca žalobcu im vytknutie väd adresoval „spoločne“ na jednu adresu, vychádzajúc evidentne z predpokladu správnosti údajov nimi uvedených v kúpnej zmluve. V záväzkových vzťahoch pritom musí byť preferovaná zásada ochrany dobromyseľného kupujúceho, ktorý oprávnené môže veriť v správnosť údajov prezentovaných druhou zmluvnou stranou. Okrem toho platí, že prejav vôle vyjadrený jednostranným právnym úkonom pôsobí od doby, keď dôjde osobe, ktorej je určený. Prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. Voči prítomnej osobe prejav vôle pôsobí ihneď. Neprítomnej osobe musí prejav vôle dôjsť; nemusí jej byť fakticky doručený, teda adresátom prevzatý. Prejav vôle dôjde neprítomnej osobe vtedy, keď sa tento ocitne vo sfére jej dispozície. Dôjdením do sféry dispozície možno rozumieť dôjdenie prejavu vôle do takej sféry, v rámci ktorej možno rozumne očakávať, že sa adresát s obsahom tejto písomnosti oboznámi (môže objektívne oboznámiť). Práve posudzovanie situácie z objektívneho hľadiska posilňuje dobromyseľnosť i právnu istotu aktérov právnych vzťahov. Vždy je potrebné s prihliadnutím na konkrétnu situáciu skúmať, či a ako prejav vôle pôsobil voči jeho adresátovi. K účinnému doručeniu neprítomnej osobe nie je nevyhnutné, aby sa adresát s prejavom vôle naozaj oboznámil, postačuje, že mal objektívnu možnosť oboznámiť sa s týmto prejavom vôle. Situáciu okolo doručenia prejavu vôle je teda nevyhnutné hodnotiť objektívne, ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, kedy nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav vôle bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Odvolací súd mal za to, že i žalovaná 2/ v prejednávanej veci sa objektívne mohla oboznámiť s prejavom vôle kupujúceho, uplatňujúceho si nároky z väd veci. Navyše sama žalovaná 2/ vo svojej výpovedi dňa 13. 01. 2011 uviedla, že právny predchodca žalobcu jej vytkol vady veci, nevie však, ako sa to skončilo, keďže sa „o túto záležitosť vôbec nezaujímal“. Pri predaji veci na základe kúpnej zmluvy predávajúca strana nesie zodpovednosť za to, aby vec bola bez väd a právna úprava ho v súvislosti s tým zaťažuje určitými povinnosťami. Žalovaná 2/ sa zodpovednosti za vady veci nemôže zbaviť tým, že prevzatím kúpnej ceny záležitosť pre ňu skončila a vybavenie

záležitosti okolo vytknutých vád veci prenechala bývalému manželovi. Nepochybne tak mala reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle kupujúceho a aj tak urobila. Krajský súd doplnil i dôvody k ďalšej odvolacej argumentácii žalovaných.

4. Odvolací súd ďalej na odvolanie žalobcu uznesením z 9. septembra 2021 sp. zn. 3Co/121/2021 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie z 24. júna 2021 č. k. 29C/111/2009-1301 a nariadil zabezpečovacie opatrenie, ktorým sa v prospech žalobcu zriaďuje záložné právo k bytu č. X na X. poschodí bytového domu so súpisným číslom XXX na ulici Z. stojacom na parcelách registra „C“ evidovaných na katastrálnej mape pod č. 1024 o výmere 255 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, pod č. 1025 o výmere 246 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie a pod č. 1026 o výmere 260 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXXXX vedenom Okresným úradom E., katastrálnym odborom pre okres: E., obec: E., katastrálne územie: R., spoločne s príslušnými podielmi na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu a na príslušenstve a pozemku, na ktorom je postavený bytový dom - pre účel zabezpečenia pohľadávky vzniknutej z titulu rozsudku Okresného súdu Košice II z 29. 07. 2020 vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 29C/111/2009, a to až do úplného uspokojenia nároku žalobcu z titulu rozsudku Okresného súdu Košice II z 29. júla 2020 vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 29C/111/2009.

4.1. V odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobca dostatočne osvedčil dôvodnosť svojho nároku, keďže rozsudkom sp. zn. 29C/111/2009-1090 z 29. júla 2020 v spojení s opravným uznesením mu bola proti žalovaným priznaná pohľadávka 33.193,92 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 26. 07. 2006 do zaplatenia a má aj nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Súhlasil i s argumentáciou odvolateľa, že v porovnaní s predbežným opatrením mu zabezpečovacie opatrenie poskytne vyššiu mieru ochrany, ak by došlo v budúcnosti k procesu oddĺženia žalovanej 2/ podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. Podľa odvolacieho súdu žalobca osvedčil existenciu obavy zo zmarenia exekúcie a toto aj logicky odôvodnil poukazom na informácie získané od tretej osoby (P. C.) a to pri nepriaznivej finančnej situácii žalovanej, ktorej bolo priznané aj oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Hodnota bytu, ktorého sa zabezpečovacie opatrenie týka, nie je podľa názoru odvolacieho súdu v zrejmom nepomere k hodnote pohľadávky s príslušenstvom, o ktorú ide v spore samotnom. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nemožno žalobcu neprimerane obmedzovať a nútiť ho konkretizovať hodnotu nehnuteľnosti, ktorej sa obmedzenie má týkať, keďže požiadavka na predloženie objektívizovateľného dôkazu o hodnote nehnuteľnosti (znaleckého posudku, odborného vyjadrenia a pod.) môže neprimerane predĺžiť daný typ konania a viesť ku zmareniu jeho účelu. Berúc do úvahy výšku predmetu sporu vo veci samej a charakter predmetu záložného práva nemožno v danej veci hovoriť o porušení princípu proporcionality.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. b) a f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že voči nej zastaví konanie v celom rozsahu a prizná jej náhradu trov konania pred všetkými súdnymi inštanciami. Namietala nedostatky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najmä v tom smere, že odvolací súd ani súd prvej inštancie neprihliadali na jej námietky, že nie je pasívne vecne legitimovaná v tomto spore. Svoju argumentáciu vyvodzovala z toho, že doposiaľ nebolo preukázané, že jej boli doručené listy, ktorými si žalobca, resp. jeho právny predchodca uplatnili práva zo zodpovednosti za škodu a neboli teda naplnené predpoklady na uplatnenie zodpovednosti voči nej. Uviedla, že je minimálne predčasné, aby odvolací súd mohol bez ďalšieho dokazovania a skúmania uzavrieť, že už súd prvej inštancie správne ustálil, že právny predchodca žalobcu, potom čo vady na nehnuteľnosti zistil, tieto riadne a včas vytkol obom žalovaným. Ak by bolo možné prijať argumentáciu odvolacieho súdu, že jej bolo uplatnenie vád riadne doručené listom zasielaným obom žalovaným a prijatým bývalým manželom, bola správne identifikovaná až po uplynutí premlčacej doby. Podľa žalovanej 2/ mal poslať list obsahujúci vytknutie vád a uplatnenie práva zo zodpovednosti za vady obom spoluvlastníkom. Dovolateľka ďalej namietala jej nesprávne označenie v žalobe a nesprávne doručovanie písomností zo strany súdu. Okresný súd po zistení, že u žalovanej 2/ bol žalobcom nesprávne uvedený dátum narodenia a bydlisko, sa s touto skutočnosťou nijako procesne nevysporiadal. V súdnom spise sa nenachádza žiadne podanie žalobcu, ktorým by odstraňoval vady týkajúce sa nesprávneho označenia

žalovanej 2/. Doplnila, že žalobca žaloval osobu, ktorá právnomu predchodcovi žalobcu nikdy žiaden majetok nepreviedla a takáto osoba (T. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom D.) v čase uzavretia kúpnej zmluvy dňa 15. 02. 2006, ani v čase spisania a podania žaloby dňa 15. 06. 2009 neexistovala a neexistuje, čo spôsobuje prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. b) CSP. Skutočnosť, že žalobca doručoval predmetnú písomnosť v 1 obálke osobám označeným ako „U. N. a T. N., obaja bytom D.“, svedčí iba o tom, že táto písomnosť sa preukázateľne dostala do dispozície žalovaného 1/, ktorý sa v čase jej doručovania (18. 07. 2006) na uvedenej adrese zdržiaval, keďže tu mal trvalý pobyt. Avšak táto písomnosť sa nemohla dostať do dispozície žalovanej 2/, ktorá v čase jej doručovania (18. 07. 2006) na adrese D. už nebývala a nezdržiavala sa tam. Argumentácia súdu o údajnej dobromyseľnosti žalobcu, ktorý sa riadil údajmi o predávajúcich uvedenými v kúpnej zmluve z 15. 02. 2006, je bezpredmetná. Je vecou žalobcu, aby sám pri uplatňovaní svojich práv postupoval obozretne a písomnosti, od ktorých účinného doručenia sa odvíjajú ním sledované právne účinky, riadne adresoval konkrétnej povinnej osobe (predávajúcej).

6. Proti uzneseniu odvolacieho súdu špecifikovanému v bode 4 . podala žalovaná 2 / dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. b) a f) CSP. Žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a priznať jej náhradu trov súdneho konania. Namietala nedostatky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najmä v tom smere, že odvolací súd ani súd prvej inštancie neprihliadali na jej námietky, že nie je pasívne vecne legitimovaná v tomto spore. Žalobca podľa dovolateľky neosvedčil, že ním uplatnený nárok právne existuje aj voči nej. Odvolací súd sa nijakým spôsobom nezaoberal a nevysporiadal s námietkami dovolateľky o tom, že jej nebola zo strany právneho predchodcu žalobcu doručená žiadna listina (zásielka) obsahujúca vytknutie väd nehnuteľnosti a uplatnenie zľavy z kúpnej ceny, čo je základným hmotnoprávnym predpokladom na uplatnenie nároku, ktorého sa voči nej žalobca domáha. Zároveň ide o základný predpoklad zakladajúci osvedčenie tohto nároku na účely vydania zabezpečovacieho opatrenia. Odvolací súd sa rovnako nevysporiadal ani s námietkou nedostatku pasívnej vecnej legítimácie na strane žalovanej 2/. Bolo preto minimálne predčasné, aby odvolací súd mohol ustáliť, že právny nárok žalobcu možno považovať za osvedčený. V zásade opakovala svoju argumentáciu z dovolania voči meritórnemu rozhodnutiu, pokiaľ šlo o vecnú legítimáciu, nesprávne označenie žalovanej 2/ v žalobe, doručovanie písomností zo strany súdu prvej inštancie, možnosti vyhotoviť opravné uznesenie, procesnej subjektivity a ďalších.

7. Žalobca vo svojom vyjadrení k obom dovolaniam považoval tieto za nedôvodné. Navrhol ich preto zamietnuť a zároveň mu priznať náhradu trov dovolacieho konania. Žalovaná 2/ podľa žalobcu v kúpnej zmluve určila svoju dispozičnú sféru, keď v kúpnej zmluve z 15. 02. 2006 uviedla ako adresu na doručovanie: D.. Žalobca v čase vykonania právneho úkonu konal dobromyseľne, nakoľko o uvedenej skutočnosti doposiaľ nevedel. Nečinnosť a pasivita žalovaných a ich vnútorný vlastnícky, resp. spoluvlastnícky pomer mu nemôže slúžiť na škodu. Uvedenie dátumu narodenia žalovaného nebolo obligatórnou náležitosťou návrhu na začatie konania podľa OSP, a teda v prípade uvedenia nesprávneho dátumu narodenia subjektu sa nejedná o porušenie v tom čase platnej právnej úpravy. Žaloba v čase jej podania príslušnému súdu spĺňala všetky zákonom požadované formálne a obsahové náležitosti. Žalobca poukázal na skutočnosť, že žalovaná 2/ najneskôr v termíne 06. 10. 2010 (č. 1. 54 súdneho spisu) disponovala vedomosťou o (predmetnom) prebiehajúcom súdnom konaní, a teda v čase začatia konania mala možnosť oboznámiť sa so súdnym spisom, v dôsledku čoho tvrdenia o porušení rovnosti strán predmetného sporu sú irelevantné. Žalovaná 2/ sa oboznámila s predmetom tohto súdneho konania v „rannom“ štádiu, v rámci ktorého mala rovnakú možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, naviac si zvolila totožného právneho zástupcu ako žalovaný 1/, a teda jej procesná ako aj hmotnoprávna obrana bola náležite poskytnutá.

7.1. Žalovaný 1/ sa k dovolaniam nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolania podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech boli napadnuté rozhodnutia vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428

CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je nielen prípustné, ale aj dôvodné a dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je síce prípustné, ale nie je dôvodné.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

11. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

13. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

14. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie

spravodlivosti).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

17. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

I. Dovolanie proti rozsudku

18. Pokiaľ ide o dovolanie proti rozsudku, vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala porušenie jej procesných práv spojených s vyhodnocovaním dôkazov, obsah odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a doručenie žaloby. Uviedla, že v doterajšom súdnom konaní nebolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že právny predchodca žalobcu doručil žalovanej 2/ riadne a včas vytknutie väd nehnuteľnosti spolu s uplatnením práva na odstúpenie od kúpnej zmluvy a zľavu z kúpnej ceny. Nebolo preto možné, aby súd prvej inštancie a odvolací súd zaviazali žalovanú 2/ na plnenie spoločne a nerozdielne so žalovaným 1/. Aby žalovaná 2/ mohla byť v prejednávanej právnej veci pasívne vecne legitimovaná, bolo povinnosťou právneho predchodcu žalobcu splniť hmotnoprávnu povinnosť podľa § 597 a § 599 OZ. Preukázanie skutočností, či k splneniu tejto povinnosti došlo zákonom aprobovaným spôsobom, bolo na strane žalobcu, ktorého zaťažovalo dôkazné bremeno ohľadne tejto ním tvrdenej skutočnosti. O to viac, keď žalovaná 2/ namietala svoju pasívnu vecnú legitimáciu a toto aj preukazovala. Zároveň v tejto procesnej situácii bolo povinnosťou konajúcich súdov (súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu) skúmať počas celého konania, či žalovaná 2/ je alebo nie je pasívne vecne legitimovaná. Bez ohľadu na to, či sa súdy stotožnia s námietkou žalovanej 2/ alebo nie, sú povinné sa s ňou v odôvodnení svojich rozhodnutí vysporiadať. To sa však v prejednávanej veci podľa dovolateľky nestalo.

19. Podľa § 150 ods. 1 a 2 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia.

20. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, konanie ktoré sa riadi zásadou formálnej pravdy. Ustanovenie § 150 CSP zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán, a to povinnosť tvrdiť. Schopnosť strany uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom je predpokladom pre úspech v spore. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé priviesť jej úspech v spore. Skutkové tvrdenia sú obsahom jednotlivých procesných úkonov strán sporu, ktoré majú formu písomných podaní či ústnych prednesov.

21. Z okolností preskúmvanej veci vo vzťahu k namietanému nesprávnemu procesnému postupu súdov nižších inštancií vyplýva, že žalovaná 2/ vo vyjadrení k žalobe, ako aj vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu (v spise na č. l. 47 až 48, č. l. 85) spochybnila skutkové tvrdenia žalobcu. Uvádzala, že nie je vecne pasívne legitimovaná, pretože jej neboli vytknuté vady veci spôsobom v súlade s ustanovením § 599 OZ.

22. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP, normatívne vyjadrená v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov robí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritórne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2016, 729 s.).

23. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva (porovnaj sp. zn. 6Cdo/3/2022), že preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces. V tomto kontexte je preto hodnotenie dôkazov preskúmateľné. V opačnom prípade by skutkové závery ostali nedotknuteľné tak, ako ich uzavrel krajský súd. Zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom (§ 442 CSP) neznamená, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá v sebe obsahuje ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku, ktorej jediným cieľom je vylúčiť danosť nároku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl. Povinnosťou najvyššieho súdu je v takom prípade pristúpiť k preskúmaniu práva na spravodlivý proces z hľadiska arbitrárnosti vyvodeného skutkového záveru z dôkazu, z ktorého bol vyvodený opačný záver, ako z neho v skutočnosti vyplýva (III. ÚS 104/2022). V takýchto prípadoch podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov oboch nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (ako napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v podanom dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Zároveň je potrebné dodať, že nesprávne zistenie skutkového stavu veci má totiž, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku, a preto takéto chybné rozhodnutie súdu súčasne spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení veci (I. ÚS 6/2018, sp. zn. 4Cdo/88/2019).

24. Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 72/2021 zo 4. mája 2010 publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010 vyslovil, že „všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Všeobecný súd musí vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07). Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.“

25. Obdobne v náleze sp. zn. I. ÚS 155/2017 z 31. augusta 2017 ústavný súd vyslovil, že „orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, ak to vyžaduje účel

zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávných princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.“

26. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu), je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí v sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (III. ÚS 32/2015). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní ako jeden z prvkov širšej koncepcie spravodlivého konania vyžaduje, aby každému účastníkovi bola daná primeraná možnosť predniesť svoj prípad za podmienok, ktoré ho neumiestnia do zjavnej nevýhody voči jeho protistrane (napr. rozhodnutie vo veci De Haes a Gijssels proti Belgicku z 24. februára 1997, sťažnosť č. 19983/92, bod 53. alebo Ankerl proti Švajčiarsku z 23. októbra 1996, sťažnosť č. 17748/91, bod 38.).

26.1. Právo na spravodlivý proces môže byť porušené aj v dôsledku nesprávnych skutkových záverov okresného súdu i krajského súdu. Obvykle ide o situáciu, kedy je zistenie skutkového stavu *prima facie* natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia dôkazov nemohol nikdy dospieť; ide o tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami. V takomto prípade podstatou dovolacieho prieskumu teda nie je prehodnocovanie skutkového stavu, ale kontrola postupu súdov oboch nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania (pozri sp. zn. 4Cdo/88/2019).

27. V okolnostiach prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces žalovanej 2/ tým, že súd prvej inštancie ustálil, že právny predchodca žalobcu potom, ako vady zistil, tieto žalovaným vytkol, pričom tento záver považoval odvolací súd za správny. Tento záver je však v príkrom rozpore s procesnoprávnou i hmotnoprávnou judikatúrou upravujúcou doručovanie písomností manželom.

27.1. R V/1968, s. 48: Písomnosť určenú dvom účastníkom konania, ktorí sú manželmi, nemožno doručiť spoločnou poštovou zásielkou na spoločnú doručenkú. Doručenie je v takom prípade účinné len u manžela, ktorý poštovú zásielku prevzal a jej prevzatie potvrdil svojím podpisom na doručenke (ŠTEVČEK, Marek, § 167 [Doručenie žaloby a vyjadrení]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol., Civilný sporový poriadok, 2. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2022, s. 690). Dovolací súd dáva do pozornosti i rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo/1718/1999, 22Cdo/578/98, príp. 22Cdo/3005/99. Pri nich sa síce súdy zaoberali prevažne doručením odstúpenia od zmluvy o kúpe nehnuteľnosti, pokiaľ boli účastníkmi na jednej strane manželia, ide však o rovnakú problematiku a teoretické východiská, z ktorých tieto súdy vychádzali sú rovnaké.

27.2. Inštitút bezpodielového spoluvlastníctva manželov je upravený v ustanoveniach § 143 až § 151 OZ. Pre uvedený druh spoluvlastníctva je charakteristické, že jeho subjekty, ktorými sa môžu stať len manželia, nemajú kvantitatívne určený podiel na spoločnej veci. Spoluvlastníci - manželia majú k veci rovnaké práva a povinnosti ako individuálny vlastník, avšak s tým rozdielom, že vykonávajú všetky tieto práva a povinnosti spoločne, bez toho, aby miera ich účasti na takom výkone vlastníckeho práva bola vymedzená podielmi. Z tejto koncepcie úpravy vyplýva osobitosť, že vo vzťahu k tretím osobám je každý z bezpodielových spoluvlastníkov vlastníkom celej veci (celého podielu veci), obmedzeným rovnakým vlastníckym právom druhého bezpodielového spoluvlastníka. Vlastnícke právo tak svedčí oboj manželom spoločne a nerozdielne, čo v hmotnoprávnej oblasti našlo výraz v tom, že právne úkony tretích osôb, týkajúce sa predmetovo spoločnej veci, musia mať adresátov v oboch spoluvlastníkoch. To znamená, že splnenie povinnosti vyplývajúcej z hmotnoprávneho úkonu, ktorého

zmysel je v tom, že adresátovi sprostredkuje okolnosť, že niekto iný uplatňuje určité subjektívne právo, ktorým zasahuje do jeho doterajšieho právneho (majetkového) postavenia, musí smerovať voči obom manželom, pretože zasahuje do právneho postavenia každého z nich vo vzťahu k celej veci (celému podielu).

27.3. Navyiac v predmetnej veci už žalovaní manželmi ani neboli, ale pre potreby rozhodnutia vzhľadom k tomu, že ich za (bezpodielových) spoluvlastníkov považoval odvolací súd, aj dovolací súd vychádzal z úpravy tohto vzťahu.

28. Odvolací súd ďalej vo svojom odôvodnení nesprávneho záveru pokračoval v tom smere, že v súdnej praxi je judikované, že ak na strane predávajúcich ide o spoluvlastníkov, je pre zachovanie práv zo zodpovednosti za vady postačujúce uplatnenie väd len niektorým zo spoluvlastníkov, pretože z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne. V danej veci žalovaní - spoluvlastníci vystupovali ako predávajúci a právny predchodca žalobcu im vytknutie väd adresoval „spoločne“ na jednu adresu, jednou zásielkou, vychádzajúc evidentne z predpokladu správnosti údajov nimi uvedených v kúpnej zmluve ... Okrem toho platí, že prejav vôle vyjadrený jednostranným právnym úkonom pôsobí od doby, keď dôjde osobe, ktorej je určený. Prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde ... Odvolací súd mal za to, že i žalovaná 2/ sa v prejednávanej veci objektívne mohla oboznámiť s prejavom vôle kupujúceho uplatňujúceho si nároky z väd veci.

28.1. V prvom rade je potrebné povedať, že odvolací súd bližšie nešpecifikoval „judikovanú súdnu prax“, zo záverov ktorej vychádzal. Nakoľko ide o pomerne závažný argument smerom k meritórnemu riešeniu tohto sporu, bolo to podľa dovolacieho súdu žiaduce a napadnuté rozhodnutie v tejto časti je i nepreskúmateľné. Navyiac s a nemožno stotožniť s o záverom, že sa žalovaná 2/ mohla objektívne oboznámiť s prejavom vôle kupujúceho uplatňujúceho si nároky z väd veci. Odvolací súd v tejto súvislosti vychádzal len zo záveru, že žalovaní v pôvodnej kúpnej zmluve uviedli spoločnú adresu. Nebral do úvahy, nevyhodnotil ani sa nevysporiadal s tvrdeniami žalovanej 2/, že so žalovaným 1/ na predmetnej adrese už spolu nežijú (ani v čase doručovania nežili), dokonca ani nie sú manželmi, o čom právny predchodca žalobcu, ktorý bol pôvodne i žalobcom, mal mať vedomosť.

29. Ak by mali konajúce súdy v ďalšom konaní ambíciu považovať za uplatnenie práv voči žalovanej 2/ podanie samotnej žaloby (čo súdna prax nevylučuje; viď rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Odo/1300/2006), je potrebné sa ale vysporiadať s jej tvrdeniami o premlčení/preklúzii predmetného práva s ohľadom na jej skutočné oboznámenie sa so žalobou, a teda aj obsahom vytknutých väd.

30. Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolací súd konštatuje, že dovolateľka dôvodne namietala porušenie jej procesných práv v takej intenzite, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Dovolanie preto v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP je dôvodné.

31. Dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie v súlade s § 449 ods. 1 a 2 CSP, lebo nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Dovolací súd zrušil napadnuté rozsudky súdov nižších inštancií iba vo vzťahu voči žalovanej 2/, nakoľko žalovaný 1/ dovolanie nepodal. Vzhľadom na okolnosti prejednávaneho dovolania sa jeho postavenie v predmetnom právnom vzťahu nemení. Voči žalovanému 1/ ostávajú napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozhodnutie súdu prvej inštancie právoplatné.

31.1. Výsloveným právnym názorom vyplývajúcim z tohto uznesenia je súd prvej inštancie viazaný (§ 455 CSP).

32. V ďalšom konaní je úlohou súdu prvej inštancie vo veci konať a vo veci samej v súlade s ustanovením § 212 ods. 1 CSP rozhodnúť.

33. Dovolateľka ďalej namietala procesné vady, najmä pokiaľ ide o ustanovenie § 420 písm. b) CSP. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že od aktívnej alebo pasívnej legitimácie účastníka konania treba odlišovať procesnú subjektivitu v zmysle § 61 CSP a procesnú spôsobilosť (t. j. spôsobilosť samostatne konať ako účastník konania - § 67 CSP). Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. V sporovom konaní zákon za účastníkov konania označuje žalobcu a žalovaného (§ 60 CSP); žalobcom je ten, kto podal žalobu, a to bez ohľadu na to, či je nositeľom hmotnoprávneho práva (t. j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná aktívna legitimácia). Spôsobilosti byť účastníkom konania zodpovedá spôsobilosť mať práva a povinnosti v zmysle § 7 a § 8 Občianskeho zákonníka (t. j. právna subjektivita a spôsobilosť na právne úkony). Ak by aj prípadne žalovaná 2/ (napr. nebola by nositeľom žalovanej povinnosti) nebola v konaní aktívne vecne legitimovaná (nebola by nositeľom práva), nespôsobovala by táto okolnosť nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania. Dovolací súd preto konštatuje, že o uvedený prípad však v prejednávanej veci nejde, nakoľko žalovaná 2/ mala v čase rozhodovania súdmi oboch inštancií v zmysle § 7 a nasl. OZ spôsobilosť byť účastníkom konania (procesnú subjektivitu) a má ju doteraz, keďže podáva dovolanie. Z uvedeného dôvodu konanie vadou podľa § 420 písm. b) CSP netrpí. Rovnako túto vadu nespôsobuje ani prípadná nesprávna identifikácia žalovanej v žalobe. V danom prípade ide o nedostatok žaloby, ktorý bol neskôr prípustným spôsobom opravený.

33.1. Dovolací súd dopĺňa, že pokiaľ žalovaná 2/ namietala, že jej žaloba nebola doručená, treba povedať, že vzhľadom k tomu, že jej pôvodne chybné označenie v žalobe (aj v rozsudku okresného súdu) bolo opravené, v konaní bola neskôr aktívna, spolu so žalovaným 1/ si zvolila rovnakého právneho zástupcu a riadne vystupovala v konaní, možno vysloviť záver, že povinnosť doručenia jej žaloby bola prípustným spôsobom (najmä zvolením rovnakého právneho zástupcu ako žalovaný 1/, ktorému žaloba bola riadne doručená) konvalidovaná tak, že nedošlo k odňatiu jej práva na spravodlivý proces. Účelom ustanovenia § 167 CSP (aj ustanovenia § 74 OSP) je oboznámenie sa žalovaného s obsahom žaloby, ku ktorému zjavne v konaní došlo, aj keď nie úplne exaktným spôsobom podľa v danom čase účinnej právnej úpravy.

II. Dovolanie proti uzneseniu

34. Osobitne sa dovolací súd zaoberal aj druhým dovolaním, ktoré žalovaná 2/ podala voči uzneseniu odvolacieho súdu z 9. septembra 2021 sp. zn. 3Co/121/2021, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba zamietnuť.

35. Vzhľadom k tomu, že ide o uznesenie o nariadení zabezpečovacieho opatrenia po právoplatnom skončení veci, je možné konštatovať, že je rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a prípustnosť dovolania nie je v súdnej veci v zmysle ustanovenia § 420 CSP vylúčená.

36. Dovolací súd skúmal existenciu dovolateľkou uplatneného dovolacieho dôvodu, ktorým je tzv. vada zmätočnosti v zmysle § 420 písm. b) a f) CSP. Prihliadnuc k obdobnej argumentácii, ktorú dovolateľka zaujala aj v dovolaní voči rozsudku, odkazuje dovolací súd na svoju argumentáciu vyššie v bodoch 33. a 33.1., kde sa vysporiadava s tou časťou dovolania proti rozsudku, ktorá nie je dôvodná. Osobitne poukazuje na bod 33., kde sa rieši otázka nedostatku procesnej spôsobilosti.

36.1. Pokiaľ ide o nedostatok odôvodnenia uznesenia v tom smere, že s a nedostatočne a nesprávne vysporiadal s otázkou doručenia v súvislosti s uplatnením práv zo zodpovednosti za vady, upriamuje dovolací súd pozornosť na skutočnosť, že napadnutým uznesením riešil odvolací súd iné otázky, a to najmä splnenie podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia podľa § 343 CSP, pričom konštatoval ich naplnenie, a tento záver náležite odôvodnil. Rozhodovanie o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je potrebné oddeliť v tejto súvislosti od merita veci, keďže odvolací súd meritórne konštatoval vecnú legitimáciu dovolateľky a z tohto záveru vychádzal aj pri nariadení zabezpečovacieho opatrenia. Aj keď dovolací súd, pokiaľ ide o žalovanú 2/ zrušil rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií, dôvodnosť podania žaloby voči žalovanej 2/ bola len spochybnená a dovolací súd jej opak nevyslovil. Splnenie podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia podľa ustanovenia § 343 CSP konštatované odvolacím súdom stále trvá, keďže obava, že exekúcia bude

ohrozená nezanikla. Inými slovami vecná legitímácia žalovanej 2/ nemá v tejto fáze vplyv za rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení, keďže záver o jej nedostatku nebol ustálený právoplatným meritórnym rozhodnutím. Pre ochranu žalobcu je namieste, aby do vyjasnenia otázky uloženia povinnosti žalovanej 2/ právoplatným meritórnym rozhodnutím, bolo nariadené zabezpečovacie opatrenie v platnosti. Dovolací súd vecne naplnenie podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia neskúmal, jednak dovolateľka nenamietala dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 CSP v spojení s § 432 CSP, zároveň je v tejto súvislosti dovolací prieskum vylúčený podľa ustanovenia § 422 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP.

36.2. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25. mája 2021 alebo jeho nálež sp. zn. I. ÚS 336/2019 z 9. júna 2020) sa zaoberal aj celkovým postupom odvolacieho súdu pokiaľ išlo o hodnotenie skutkových zistení, potrebu dokazovania a abstrakciu právnych záverov z nich a nezistil porušenie procesných pravidiel CSP v odvolacom konaní, ktoré by mohli mať za následok prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Rovnako tento záver platí, aj pokiaľ konajúce súdy skúmali otázku vecnej legitímácie žalovanej 2/.

37. Dovolací súd preto existenciu dovolacích dôvodov pokiaľ ide o dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu nezistil. Ak by aj v budúcnosti došlo k zamietnutiu žaloby voči žalovanej 2/ poukazuje dovolací súd na možnosť zrušenia zabezpečovacieho opatrenia podľa zodpovedajúcich ustanovení CSP.

38. Na základe uvedeného rozhodol dovolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

39. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.